

Sygn. akt I C 2290/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu, I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SR Katarzyna Balcerczyk

Protokolant: Marta Florczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2017 roku w Zgierzu

na rozprawie

sprawy z powództwa Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.
przeciwko Gminie Z.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. na rzecz pozwanego Gminy Z. kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nakazuje przeksięgować na konto dochodów tut. Sądu zaliczkę w kwocie 1500 (jeden tysiąc pięćset) złotych, uiszczoną przez powoda, zaksięgowaną pod poz. (...) / (...);
4. ustala i przyznaje biegłej J. M. wynagrodzenie za sporządzenie opinii ustnej uzupełniającej dnia 14 listopada 2017 roku w kwocie 176,36 (sto siedemdziesiąt sześć 36/100) złotych, którą to kwotę nakazuje wypłacić tymczasowo z funduszy Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Zgierzu;
5. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Zgierzu kwotę 2350, 65 (dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt 651/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 2290/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 maja 2014 roku Miejskie Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. wniosło o zasądzenie od pozwanej Gminy Z. kwoty 66.828,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu strona pozwana podniosła, że zawarła z pozwaną umowę w rezultacie rozstrzygnięcia przetargu na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Z., w wykonaniu której poprzez podanie przez pozwaną w ofercie niezetelnych informacji dotyczących liczby mieszkańców i liczby nieruchomości, z których mają być odbierane odpady poniosła wyższe koszty wykonania umowy niż ustalone w umowie wynagrodzenie ryczałtowe. W związku z tym powódka uznając, że podpisując kontrakt z pozwaną działała pod wpływem wady oświadczenia woli w postaci błędu w treści pozwu złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych tego oświadczenia. Wskazała przy tym, że w takiej sytuacji należy jej się zwrot wartości świadczenia, które faktycznie zostało

wykonane na rzecz pozwanej. Niezależnie od tego podniosła też, że zachowanie pozwanej wypełniło znamiona czynu niedozwolonego z art. 415 k.c.

(pozew – k. 2-9)

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pisma wskazała, że wszelkie dane przedstawione w ofercie w toku przetargu, a zawarte w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia oraz Szczegółowym Opisie Przedmiotu Zamówienia były rzetelne i prawdziwe, a zatem to strona powodowa na skutek własnego niedopatrzenia nie doszacowała istotnych aspektów zamówienia i w związku z tym poniosła wyższe koszty wykonania umowy niż wynikało to z ustalonego przez strony wynagrodzenia.

(odpowiedź na pozew – k. 75-80)

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą między innymi w zakresie zbierania, przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów.

(odpis KRS – k. 13-14)

W dniu 15 maja 2013 roku Gmina Z. ogłosiła przetarg w trybie zamówienia publicznego i zamieściła ogłoszenie nr (...) – 2013 o zamówieniu na usługi odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Z..

(ogłoszenie o zamówieniu – k. 15-18)

W Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) wskazano, że wykonawca winien uzyskać wszystkie informacje niezbędne do przygotowania oferty, zawarcia umowy i późniejszej jej realizacji. Obowiązującą formę wynagrodzenia stanowi zaś wynagrodzenie ryczałtowe, które zawiera wszystkie koszty związane z realizacją zamówienia niezbędne do jego zakończenia oraz pozostanie niezmiennie do zakończenia wykonania zamówienia. Cenę oferty w PLN stanowi wartość usługi brutto tj. podana łącznie z podatkiem od towarów i usług – (...). Cena ofertowana winna zawierać wszystkie koszty niezbędne do realizacji zamówienia, wynikające z dokumentacji przetargowej oraz wszelkie inne koszty nieujęte w dokumentacji, bez których nie jest możliwe wykonanie zamówienia.

(SIWZ – k. 19-25)

W załączniku nr 1 do SIWZ określającego szczegółowy opis przedmiotu zamówienia wpisano, że powierzchnia Gminy Z. wynosi 199 km², obejmuje 69 miejscowości, liczba ludności na dzień 5 marca 2013 roku wynosi (...) osób zameldowanych, zaś liczba nieruchomości, z których będą odbierane odpady komunalne to (...). Do ostatniej liczby zamieszczono uwagę, że ilości nieruchomości są orientacyjne, a zamawiający zastrzega sobie prawo zmiany ilości punktów odbioru odpadów w ciągu okresu realizacji zamówienia.

(załącznik nr 1 do SIWZ – k. 26-30)

Ilość nieruchomości, które były elementem procedury przetargowej podawane były na podstawie ewidencji gruntów, a liczba mieszkańców na podstawie ewidencji osób zameldowanych. Podmioty biorące udział w przetargu nie zadawały dodatkowych pytań dotyczących tych danych.

(zeznania świadka M. A. – nagranie 00:09:58-00:51:47 – protokół skrócony – k. 979-981)

Powodowa spółka po zapoznaniu się z ogłoszeniem złożyła ofertę.

(okoliczność bezsporna)

Wynagrodzenie należne za swoją pracę wyliczyła poprzez pomnożenie ilości śmieci produkowanych w ciągu roku przez jednego mieszkańca przez liczbę mieszkańców wynikającą z SIWZ. Nie określiła go w wyższej wysokości, gdyż obawiała się, że jej oferta nie zostanie wybrana. Powodowa spółka prowadząc własne kalkulacje zakładała, że śmieci będzie mniej niż okazało się w rzeczywistości.

(zeznania świadka J. D. – protokół rozprawy k. 1030-1031)

Oferta powódki została wybrana ze względu na najniższą zaoferowaną cenę w kwocie 410.000,00 złotych. Inne przedsiębiorstwa, które złożyły oferty proponowały wynagrodzenie w wysokości ok. 480.000,00 złotych.

(zeznania świadka M. A. – nagranie 00:09:58-00:51:47 – protokół skrócony – k. 979-981)

W dniu 4 lipca 2013 roku powódka zawarła z Gminą Z. umowę nr (...) w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych z dnia 29 stycznia 2014 roku na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Z..

Przedmiotem zamówienia było odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych powstałych na wszystkich nieruchomościach położonych w granicach administracyjnych Gminy Z., na których zamieszkują mieszkańcy, w tym również z tych nieruchomości zamieszkałych, które w części są wykorzystywane na działalność gospodarczą, w sposób zapewniający osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz w sposób zapewniający osiągnięcie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, o których mowa w ustawie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w okresie od dnia 4 lipca 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku.

Za integralną część umowy uznano specyfikację istotnych warunków zamówienia wraz z załącznikami oraz ofertę wykonawcy, czyli powódki.

W § 2 ust. 7 umowy postanowiono, że wykonawca przyjmuje do wiadomości, iż w trakcie realizacji umowy wykaz nieruchomości objętych systemem będzie korygowany w miarę obejmowania systemem odbioru i zagospodarowania odpadów nowych nieruchomości oraz w przypadku, gdy nowe nieruchomości zostaną wyłączone z systemu na skutek opuszczenia nieruchomości przez ostatniego mieszkańca oraz w przypadku zmiany liczby gospodarstw domowych w nieruchomości.

Za wykonanie przedmiotu umowy za jeden miesiąc realizacji przedmiotu umowy ustalono, że wykonawca otrzymywać będzie wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 68.343,00 złote brutto. Wynagrodzenie za cały okres realizacji umowy nie przekroczy kwoty 410.058,00 złotych brutto. Wynagrodzenie to obejmowało wszelkie koszty związane z realizacją przedmiotu umowy, a niedoszacowanie, pominięcie oraz brak rozpoznania zakresu jakiegokolwiek części przedmiotu umowy nie może być podstawą do żądania zmiany wynagrodzenia.

(umowa nr (...) – k. 37-46)

Strona powodowa w każdym miesiącu składała raport z wykonanej w ramach umowy usługi. W jego treści wskazywała liczbę nieruchomości, z których odebrała odpady komunalne. Te liczby różniły się w zależności od miesiąca.

(zeznania świadka M. A. – nagranie 00:09:58-00:51:47 – protokół skrócony – k. 979-981)

Wysokość faktycznych kosztów powoda poniesionych w okresie obowiązywania umowy z pozwaną na wykonanie tej umowy zgodnie z jej treścią stanowi kwotę 674.859,25 złotych. Faktyczne koszty pomniejszone o przychody ze

sprzedaży odpadów segregowanych odebranych z terenu Gminy Z. wynoszą 669.443,55 złote. Wysokość kosztów obsługi jednej tony odpadów wynosi 526,66 złotych. Faktyczna większa ilość posesji, z których powód odbierał odpady wpłynęła na zwiększenie kosztów ich odbioru o kwotę 21.888,02 złotych.

(opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości mgr J. M. – k. 1107-1112)

Gdyby strona powodowa odbierała śmieci z ilości posesji określonych w SIWZ, czyli (...) to poniesione koszty wyniosłyby 647.555,53 złotych.

(opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości mgr J. M. – k. 1132-1136)

Po wygaśnięciu umowy z powódką Gmina Z. ogłosiła kolejny przetarg, w którym wybrana została oferta G. T., które przedsiębiorstwo następnie przekształciło się w (...) sp. z o.o. Wynagrodzenie w tej umowie było wyższe niż wynagrodzenie określone w kontrakcie zawartym ze stroną powodową.

(zeznania świadka M. A. – nagranie 00:09:58-00:51:47 – protokół skrócony – k. 979-981)

Pismem z dnia 30 grudnia 2013 roku, doręczonym w dniu 31 grudnia 2013 roku, Miejskie Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. wezwało Gminę Z. do zapłaty na swoją rzecz kwoty 66.828,00 złotych w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania za czynności dodatkowe nieujęte w dotychczasowym fakturowaniu, a faktycznie wykonane w okresie trwania umowy nr (...).

(wezwanie do zapłaty – k. 67-68)

W odpowiedzi na wezwanie Gmina Z. oświadczyła, że nie uznaje roszczenia i odmawia zapłaty.

(odpowiedź na wezwanie do zapłaty – k. 69-70)

W pozwie Miejskie Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. złożyło oświadczenie o odwołaniu się od oświadczenia o zawarciu umowy z Gminą Z. powołując się na błąd.

(pozew – k. 2-9)

Pismo to doręczono pozwanej nie wcześniej niż dnia 2 lutego 2015 roku.

(zarządzenie, adnotacja o wykonaniu zarządzenia k. 74)

Dokonując oceny zgromadzonego materiału dowodowego Sąd doszedł do przekonania, że w istocie rzeczy stan faktyczny między stronami był bezsporny. Dotyczy to faktu ogłoszenia przetargu, jego warunków, treści zawartej umowy, jej wykonania, a także odmiennej liczby nieruchomości, z których odbierane były odpady komunalne od tej wskazanej w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne zeznania świadków M. A. i J. D.. Świadczenie zeznawali w sposób spójny, logiczny i w zasadzie wewnętrznie niesprzeczny przedstawiając posiadane przez siebie informacje, które wynikały z ich własnych obserwacji. W związku z tym nie było podstaw do kwestionowania wiarygodności złożonych przez nich zeznań.

Sąd pominął przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy zeznania świadka A. G., bowiem wskazywane przez niego okoliczności, których w znacznym zakresie nie pamiętał nie miały istotnego znaczenia dla przedmiotowej sprawy.

Za przydatną przy konstruowaniu stanu faktycznego sprawy Sąd uznał natomiast opinię biegłej sądowej z zakresu rachunkowości mgr J. M.. W orzecznictwie wyraźnie wskazuje się, że opinia biegłego podlega jak inne dowody ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz odróżniają ją szczególne kryteria tej oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii biegłego nie jest przedstawienie faktów,

lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji, jak dowód na stwierdzenie faktów, na podstawie kryterium prawdy i fałszu. Nie są miarodajne dla oceny tego dowodu niekonkurencyjne z nim oceny świadków i stron postępowania co do faktów będących przedmiotem opinii (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, LEX). W przedmiotowej sprawie biegła udzieliła odpowiedzi na wszystkie zadane jej przez Sąd pytania zgodnie z posiadanymi wiadomościami specjalnymi i fachową wiedzą, przy uwzględnieniu przedstawionego jej materiału dowodowego oraz po zapoznaniu się z dokumentacją przedstawioną przez stronę powodową. Analizowana opinia jest zupełna (kompletna i dokładna), komunikatywna (zrozumiała i jasna) oraz rzetelnie uzasadniona (tj. logiczna, zgodna z doświadczeniem życiowym i wskazaniami wiedzy). Nie ujawniły się także żadne powody, które osłabiłyby zaufanie do wiedzy lub bezstronności biegłej. Powtórzyć w tym miejscu należy, że opinia niepełna to taka, która nie odpowiada na wszystkie postawione pytania, nie uwzględnia istotnych dla rozstrzygnięcia wątpliwości albo nie zawiera uzasadnienia wyrażonych w niej ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich. Takiego zarzutu nie można zasadnie postawić opinii wydanej przez biegłą J. M., bowiem kategorycznie odpowiada ona na zadane jej pytania i zawiera szczegółowe uzasadnienie każdego z postawionych wniosków. Co istotne biegła w dwóch pisemnych opiniach uzupełniających oraz ustnej opinii uzupełniającej złożonej na rozprawie w dniu 14 listopada 2017 roku, podtrzymała w całości swoje stanowisko oraz w sposób wyczerpujący wyjaśniła wszystkie wątpliwości podniesione w zarzutach stawianych opinii przez strony.

Na rozprawie w dniu 14 listopada 2017 roku Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu rachunkowości, albowiem wobec braku wątpliwości co do opinii nie ma podstaw do wydawania kolejnej. W ocenie Sądu sporządzona przez biegłą J. M. opinia jako jasna, rzeczowa, należycie uzasadniona oraz trzykrotnie uzupełniana (ustnie i pisemnie) była wystarczająca dla ustalenia stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. Zauważyć należy, że nie można przyjąć, że sąd obowiązany jest dopuścić dowód z opinii kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. sąd ma obowiązek zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, gdy zachodzi taka potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku, sygn. akt II CR 817/73, Lex nr 7404). Stanowisko to w pełni akceptuje Sąd, nie widząc potrzeby powoływania kolejnego biegłego, mając na względzie jasność i logiczność złożonej.

Za wiarygodne Sąd uznał również dowody z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, a szczegółowo opisanych powyżej. Treść tych dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony. Zostały one sporządzone w przepisanej prawem formie przez upoważnione do tego podmioty.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Strony łączyła umowa, której przedmiotem było odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości mieszkających na terenie Gminy Z.. Została ona w całości wykonana – Miejskie Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w Z. od dnia 4 lipca 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku zgodnie ze szczegółowymi postanowieniami umowy realizowało świadczenia na rzecz pozwanej, a pozwana z tego tytułu uiszczała miesięczne zryczałtowane wynagrodzenie na rzecz strony powodowej.

Wbrew twierdzeniom strony powodowej nie sposób przyjąć, aby złożone przez nią oświadczenie o zawarciu umowy nr (...) obarczone było wadą oświadczenia woli w postaci błędu. Zgodnie z art. 84 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny).

Błąd jest to wada oświadczenia woli, polegająca na tym, że składający je działa pod wpływem niezgodnego z prawdą wyobrażenia o rzeczywistości lub jej elemencie albo pod wpływem braku takiego wyobrażenia. Kodeks cywilny, choć nie definiuje pojęcia błędu, określa przesłanki, od zaistnienia których zależy możliwość uchylecia się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. Po pierwsze, musi wystąpić błąd co do treści czynności prawnej, po drugie, musi to być błąd istotny. Błąd co do treści czynności prawnej nie musi być błędem co do essentialia tej czynności, musi jednak dotyczyć elementu jej treści. Definicję błędu istotnego formułuje art. 84 § 2 k.c., powołując dla obiektywizacji oceny istotności błędu miernik rozsądnego działania. Przepis ten wskazuje, że błąd jest istotny, jeżeli zachodzi taka sytuacja, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści. Znaczenie ma tu jednocześnie subiektywna i obiektywna istotność błędu (subiektywna, polegająca na tym, że indywidualnie pojmowany składający, gdyby nie był w błędzie, nie złożyłby oświadczenia woli tej treści, i obiektywna, polegająca na tym, że nie złożyłby oświadczenia woli tej treści także ujmowany generalnie rozsądny człowiek w jego sytuacji) (A. Jedliński Komentarz do Kodeksu Cywilnego. Uwagi do art. 84 k.c. Lex 2012).

Dodatkowo przesłanki prawnej doniosłości błędu precyzuje literatura prawnicza i orzecznictwo. Przede wszystkim wskazuje się, że musi nastąpić błąd postrzegania ("widzenia"). Odróżnia się go od błędu przewidywania i wnioskowania, należącego do sfery motywacyjnej i składającego się na pobudkę, pod wpływem której wyrażone zostało oświadczenie woli, uznane następnie przez oświadczonego za dotknięte błędem, gdy okazało się, że nie osiągnie zamierzonego i przewidywanego celu. Błąd co do pobudki albo błąd polegający na mylnym przewidywaniu wyniku przedsięwzięcia, podejmowanego na podstawie umowy, pozbawiony jest doniosłości prawnej (por. wyr. SN z dnia 19 października 2000 r., III CKN 963/98, OSNC 2002, nr 5, poz. 63: niespełnienie się oczekiwań osoby dokonującej czynności prawnej co do określonego rozwoju zdarzeń nie daje podstaw do uznania oświadczenia woli za wynik błędu prawnie doniosłego). W literaturze zauważa się jednak, że ostatecznie każdy błąd co do treści czynności prawnej jest w pewnym stopniu błędem co do pobudki. Podobnie, jeżeli do treści czynności prawnej została włączona motywacja do jej zawarcia, wówczas błąd co do pobudki staje się błędem co do treści czynności prawnej (por. S. Rudnicki (w:) S. Dmowski, S. Rudnicki, Komentarz, 2006, s. 213).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 12 października 2005 r., III CK 48/05, LEX nr 191867, możliwość skorzystania z uprawnienia do uchylecia się od skutków prawnych wadliwego oświadczenia zależy wyłącznie od decyzji składającego to oświadczenie, druga strona nie może przeszkodzić powstaniu skutków uchylecia ani też zapobiec unieważnieniu czynności prawnej. Jeżeli jednak druga strona trwa przy stanowisku, że uchylecie się jest bezpodstawne, wówczas możliwe jest rozstrzygnięcie przez sąd, czy było ono uzasadnione. Rozstrzygnięcie to nastąpić może w postępowaniu procesowym o ustalenie nieważności czynności prawnej, ewentualnie w postępowaniu o zasądzenie świadczenia, należnego osobie, która uchylila się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu w związku z nieważnością czynności prawnej. Prawna doniosłość błędu zależy w pierwszej kolejności od spełnienia dwóch podstawowych kryteriów: błąd musi dotyczyć treści czynności prawnej oraz musi być istotny.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania w pierwszej kolejności należy ustalić, czy składając oświadczenie woli o zawarciu umowy z Gminą Z. strona powodowa działała pod wpływem błędu prawnie doniosłego. Nie ma wątpliwości, co do tego, że wskazane szczegółowo w dokumentacji przetargowej informacje, co do których strona powodowa twierdzi, że została wprowadzona w błąd, a dotyczące liczby mieszkańców Gminy oraz liczby nieruchomości, z których mają być pobierane odpady komunalne przez powódkę wynikały z informacji statystycznych i były zgodne z prawdą. Gmina Z. nie zaniżyła celowo tych wielkości, a jedynie kierowała się posiadanymi informacjami z ewidencji gruntów i mieszkańców. Co najistotniejsze, w dokumentacji przetargowej, która następnie stanowiła podstawę zawartej umowy wprost wskazano, że wpisana liczba nieruchomości, z których będą odbierane odpady komunalne w wysokości 3667 ma charakter orientacyjny, a zamawiający zastrzega sobie prawo zmiany ilości punktów odbioru odpadów w ciągu okresu realizacji zamówienia. Tożsama informacja znalazła się również w treści umowy stron. Skoro zaś Gmina Z. zastrzegła, że liczba ta może ulec zmianie to rolą powódki było ustalenie o jakie różnice może chodzić, ewentualnie złożenia oferty z określeniem wyższego wynagrodzenia, tak aby wyrównać możliwe wyższe koszty wykonania usługi. Powódka nie podjęła żadnej inicjatywy w tym zakresie, na co wyraźnie wskazywali przesłuchani w sprawie świadkowie,

a wręcz przeciwnie dokonała wyliczenia przyjmując liczbę nieruchomości podaną przez pozwaną jako stałą i mnożąc ją przez przyjętą statystyczną liczbę kilogramów produkowanych odpadów przez jednego człowieka zamieszkującego w mieście oraz na wsi. Fakt, że w specyfikacji dotyczącej przetargu ogłoszonego przez Gminę Z. po upływie okresu, na który zawarta była umowa z powódką, w odmienny sposób określono liczbę nieruchomości, z których mają być pobierane odpady, nie może wpływać na ocenę prawidłowości działania Gminy Z. w czasie ogłaszania przetargu, który wygrała powódka.

Oprócz powyższego wyraźnego zapisu przewidującego, że podana liczba nieruchomości nie ma charakteru wiążącego również w innych dokumentach określających warunki przyszłej usługi wskazywano, że wykonawca winien uzyskać wszystkie informacje niezbędne do przygotowania oferty, zawarcia umowy i późniejszej jej realizacji. Zaniechania takich działań przez stronę powodową uznać trzeba za podjęte przez nią ryzyko gospodarcze, tym bardziej, że jak wynika z zeznań członka zarządu spółki oferta z wyższym wynagrodzeniem według ich oceny prowadziłyby do wyboru innego przedsięwzięcia i tym samym utraty możliwości zawarcia umowy z Gminą Z..

Nie sposób pominąć przy tym, że wyliczenia poczynione przez stronę powodową co do wysokości wynagrodzenia nawet przy założeniu, że liczba nieruchomości, z której pobierano odpady byłaby równa wskazanej przez pozwaną, czyli 3667, były i tak znacznie zaniżone, co wynika z opinii biegłej za zakresu rachunkowości, która kategorycznie w swej opinii stwierdziła, że koszty te wyniosłyby 647.555,53 złotych, a nie 410.058,00 złotych, którą to kwotę jaką wynagrodzenie ryczałtowe określiła powódka.

Nawet jednak, gdyby uznać, że powódka działała pod wpływem błędu (co nie miało miejsca) to jej uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu było nieskuteczne z uwagi na upływ terminów, w których można dokonać takiej czynności. Przepis art. 88 § 1 k.c. wskazuje, iż uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu lub groźby, następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie. Uprawnienie do uchylenia się wygasa: w razie błędu - z upływem roku od jego wykrycia, a w razie groźby - z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał. Przyjmując, że powódka najpóźniej wykryła swój rzekomy błąd w dniu zakończenia terminu wykonania umowy z pozwaną, czyli w dniu 31 grudnia 2013 roku to w tym też dniu rozpoczął bieg roczny termin na złożenie oświadczenia Gminie Z.. Oświadczenie to zostało złożone przez powódkę dopiero w pozwie, który został wniesiony do Sądu w dniu 27 maja 2014 roku. Pamiętać jednak należy, że oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią (art. 61 § 1 zd. pierwsze k.c.). Samo wniesienie pisma do Sądu nie zastępuje doręczenia go adresatowi, czyli stronie pozwanej, co nastąpiło nie wcześniej niż w dniu 2 lutego 2015 roku czyli po upływie terminu z art. 88 § 1 k.c. i w związku z tym nie mogło wywołać skutków prawnych.

Gminie Z., wbrew twierdzeniom strony powodowej, nie sposób zarzucić też dopuszczenia się czynu niedozwolonego wobec pozwanej. Powódka chcąc dochodzić odszkodowania od pozwanej opierając się na art. 415 k.c. powinna zgodnie z art. 6 k.c. wykazać wszystkie przesłanki tej odpowiedzialności, a mianowicie zawinione zachowanie pozwanej, szkodę oraz adekwatny związek pomiędzy zawinionym zachowaniem pozwanej a powstaniem szkody. O ile można dopatrzeć się powstania szkody u pozwanej w postaci nieuzyskania rzeczywistych kosztów świadczonych przez nią usług w wysokości co najmniej

21.888,02 złotych, a tak naprawdę według wyliczeń biegłej w wysokości 259.385,55 złotych to szkoda ta w żadnej mierze nie jest wynikiem działań pozwanej. Jak zostało to już powyżej wskazane Gmina Z. nie dopuściła się nieprawidłowości na etapie przygotowania dokumentacji przetargowej, na podstawie której oferenci składali jej swoje oferty i określali wysokość należnego im wynagrodzenia. Zastrzegła ona, że podawana liczba nieruchomości ma wyłącznie charakter orientacyjny i może ulec zmianie, a w związku z tym określenie przez powódkę wynagrodzenia na znacznie niższym poziomie niż wynikało z rzeczywistych kosztów świadczonych usług jest rezultatem jej własnych działań. Niedołóżenie należytej staranności przez spółkę nie może obciążać pozwanej.

Na marginesie należy zauważyć przy tym, że Sąd nie ma podstaw do zasądzenia dochodzonej przez powódkę kwoty również w oparciu o przepisy związane z podwyższeniem wynagrodzenia w sytuacji, gdy doszło do zmiany

okoliczności i koszt prac uległ zmianie. Ustalono przez strony w umowie wynagrodzenie miało bowiem charakter ryczałtowy. Jak stwierdzono w ogłoszeniu przetargu miało ono zawierać wszystkie koszty związane z realizacją zamówienia niezbędne do jego zakończenia oraz pozostawać niezmiennie do zakończenia wykonania zamówienia. Cena ofertowana winna przy tym zawierać wszystkie koszty niezbędne do realizacji zamówienia, wynikające z dokumentacji przetargowej oraz wszelkie inne koszty nieujęte w dokumentacji, bez których nie jest możliwe wykonanie zamówienia. Zgodnie z art. 632 § 1 k.c. jeżeli strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe, przyjmujący zamówienie nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac. Istotą wynagrodzenia ryczałtowego jest zatem uzgodnienie przez strony oznaczonej kwoty należnej przyjmującemu zamówienie jako ekwiwalent za wykonanie umowy bez względu na rozmiar świadczonych prac i wartość poniesionych kosztów. W tym modelu wartość należnego wynagrodzenia nie jest uzależniona od czynników określających przewidywany lub zrealizowany rozmiar prac (np. zestawień robót do wykonania, jednostek obmiarowych), ilość zużytego materiału ani od przyjętych cen jednostkowych lub stawek robocizny. Dalszym elementem charakterystycznym jest brak jurydycznego powiązania między uzgodnioną kwotą wynagrodzenia a możliwością przewidywania przez strony w chwili zawarcia umowy rozmiaru prac lub wartości kosztów koniecznych do wykonania dzieła. Podkreślić trzeba, że wynagrodzenie ryczałtowe zostało ukształtowane przez ustawodawcę jako świadczenie niepodlegające zmianie, co przejawia się w istotnym ograniczeniu roszczenia wykonawcy o podwyższenie wartości tego świadczenia (wyrok SN z dnia 26 kwietnia 2007 r., III CSK 366/06, LEX nr 274211). Strony, decydując się na przyjęcie tej formy wynagrodzenia, musiały się liczyć z jej bezwzględny i sztywnym charakterem. Obecnie zatem nie ma podstaw do jego podwyższenia przez Sąd.

Z tych wszystkich względów, powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i ustalając, że strona powodowa przegrała proces w całości, zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 3.600 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą to kwotę złożyło się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika pozwanej ustalone w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd na podstawie art. 288 k.p.c. w zw. z art. 89, 90, 92 i 93 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2013 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ustalił i przyznał biegłej J. M. wynagrodzenie za sporządzenie opinii ustnej uzupełniającej na rozprawie w dniu 14 listopada 2017 roku w kwocie 176,36 złotych, którą to kwotę nakazał wypłacić tymczasowo z funduszy Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu. Biegła wydała opinię ustną zgodnie z postanowieniem Sądu i wniosła o przyznanie jej wynagrodzenia składając stosowny rachunek. Uwzględniając zakres przedmiotowej opinii i nakład pracy biegłej, Sąd uznał żądane wynagrodzenie za zgodne z aktualnie obowiązującymi stawkami.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od powódki jako przegrywającej sprawę na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu kwotę 2.350,65 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, na którą to kwotę złożyło się nieopłacone wynagrodzenie biegłej.